

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Серія 15

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
(фізична культура і спорт)

Випуск 8 (153) 22

Київ
Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова
2022

УДК 0.51

Н 34

WEB сторінка електронного видання : <http://enpuir.npu.edu.ua>; <http://spppc.com.ua>
www.ffvs.npu.edu.ua/chasopys-npu-seria-15.

Державний комітет телебачення і радіомовлення України: свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації - серія КВ № 8821 від 01.06.2004 р.

Збірник включено до переліку наукових фахових видань України категорії «Б» за галузями наук: 011 «Педагогічні науки», 017 «Фізичне виховання і спорт» – (Наказ Міністерства освіти і науки № 886 від 02.07.2020).

Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2022. – Випуск 8 (153) 22. – с.118

У статтях розглядаються результати теоретичних та науково-експериментальних досліджень у галузі педагогічної науки, фізичного виховання та спорту, висвітлюються педагогічні, медико-біологічні, психологічні і соціальні аспекти, інноваційні технології навчання фізичної культури, практики підготовки спортсменів. Збірник розрахований на аспірантів, докторантів, наукових, педагогічних та науково-педагогічних працівників. Статті друкуються в авторській редакції.

Редакційна рада:

Андрущенко В.П.	доктор філософських наук, академік НАПН України, ректор НПУ імені М.П.Драгоманова; (гол.Ред. ради);
Вернидуб Р.М.	доктор філософських наук, професор, НПУ імені М.П. Драгоманова;
Євтух В.Б.	доктор історичних наук, професор, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Дробот І. І.	доктор історичних наук, професор, НПУ імені М.П. Драгоманова;
Зернецька А.А.	доктор педагогічних наук, професор, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Мацько Л.І.	доктор філологічних наук, професор, академік НАПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Падалка О.С.	доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Синьов В.М.	доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Торбін Г.М.	доктор фізико-математичних наук, професор, НПУ імені М.П.Драгоманова;
Шут М.І.	доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАПН України, НПУ імені М.П.Драгоманова.

Головний редактор О. В. Тимошенко

Редакційна колегія серії:

Тимошенко О.В.	доктор педагогічних наук, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова;
Томенко О.А.	доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, Сумський державний педагогічний університет;
Дьоміна Ж.Г.	кандидат педагогічних наук, доцент, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова;
Малечко Т.А.	кандидат педагогічних наук, доцент, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
Андрєєва О.В.	доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, Національний університет фізичного виховання і спорту України;
Грибан Г.П.	доктор педагогічних наук, професор, Житомирський державний університет імені І.Франка;
Пронтенко К.В.	доктор педагогічних наук, професор, Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова;
Пронтенко В.В.	кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова;
Ейдер Ежи	доктор педагогічних наук доктор наук з фізичного виховання, професор Щецинського університету, Польща;
Приймаков О.О.	доктор біологічних наук, професор, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова.

Схвалено рішенням Вченої ради НПУ імені М.П. Драгоманова

ISSN 2311-2220

© НПУ імені М.П.Драгоманова, 2022

© Редакційна колегія серії, 2022

© Автори статей, 2022

Збірник друкується щомісяця

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

NAUKOWYI CHASOPYS

NATIONAL PEDAGOGICAL DRAGOMANOV UNIVERSITY

Series 15

SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL
PROBLEMS OF PHYSICAL CULTURE
(physical culture and sports)

Issue 8 (153) 22

Kyiv
Publishers of National Pedagogical Dragomanov University
2022

UDC 0.51

N 34

WEB page of electronic edition: <http://enpuir.npu.edu.ua>; <http://spppc.com.ua>
www.ffvs.npu.edu.ua/chasopys-npu-seriia-15

State Committee for Television and Radio Broadcasting of Ukraine: Certificate of State Registration of the Printed Media - Series KV № 8821 dated 01.06.2004.

The collection is included in the list of scientific professional publications of Ukraine of category "B" by branches of science: 011 "Pedagogical sciences", 017 "Physical education and sports" - (Order of the Ministry of Education and Science № 886 from 02.07.2020).

Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports): Sb. scientific works / Ed. O. V. Tymoshenko. - K.: Publishing house of National Pedagogical Dragomanov University, 2022 - Issue 8 (153) 22. – s. 118

The article deals with the results of theoretical and scientific-experimental research in the field of pedagogical science, physical education and sports, highlights pedagogical, medical and biological, psychological and social aspects, innovative technologies of training physical culture, training practices of athletes. The collection is intended for graduate students, doctoral students, scientific, pedagogical and scientific and pedagogical workers. Articles are printed in the author's wording.

Editorial Board:

Andrushchenko V.	Doctor of Philosophy, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, rector of the National Pedagogical Dragomanov University (head of the board);
Vernidub R.	Doctor of Philosophy Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University;
Yevtukh V.	Doctor of History Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University;
Drobot I.	Doctor of Historical Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University;
Zernetska A.	Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University;
Matsko L.	Doctor of Philology Sciences, Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University;
Padalka O.	Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Corresponding Member of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University;
Sinyov V.	Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University;
Torbin G.	Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University;
Shut M.	Doctor of Sciences (Physics and Mathematics), Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University.

Responsible editor O. Tymoshenko

Editorial board:

Tymoshenko O.	Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Candidate of Science in Physical Education and Sports, National Pedagogical Dragomanov University;
Tomenko O.	Doctor of Science in Physical Education and Sports, Professor, Sumy State Pedagogical University;
Domina Zh	Candidate of Pedagogical Sciences, Assistant Professor, National Pedagogical Dragomanov University;
Malechko T.	Candidate of Pedagogical Sciences, Assistant Professor, National Pedagogical Dragomanov University;
Andreeva O.	Doctor of Science in Physical Education and Sports, Professor, National University of Physical Education and sports of Ukraine;
Griban G.	Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Zhytomyr State University named after I. Franko;
Prontenko K.	Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, S. Korolev Zhytomyr Military Institute;
Prontenko V.	Candidate of Science in Physical Education and Sports, Assistant Professor, S. Korolev Zhytomyr Military Institute;
Ayer Ezhie	Doctor of Pedagogical Sciences, Doctor of Science in Physical Education, Professor at Szczecin University, Poland;
Priyakov O.	Doctor of Biological Sciences, Professor, National Pedagogical Dragomanov University.

Approved by the decision of the Academic Council of the National Pedagogical Dragomanov University

ISSN 2311-2220 © Authors of articles, 2022 © National Pedagogical Dragomanov University, 2022

The collection is published monthly

ЗМІСТ 8 (153) 2022

1.	Golubeva V., Uskova S., Prus N. PHYSICAL EDUCATION AS A MEANS OF FORMING A CULTURE OF HEALTH IN STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS.....	7
2.	Serputko O., Stepanyuk S., Slimakivskyi O., Kharchenko-Baranetska L. AIKIDOTHERAPY AS A METHOD OF OVERCOMING STRESS.....	10
3.	Акопов О. РІВЕНЬ ФІЗИЧНОГО СТАНУ БОКСЕРІВ 10-11 РОКІВ НА ПОЧАТКУ ФОРМУВАЛЬНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ.....	13
4.	Баламутова Н. М., Блошенко О. І., Борейко Н. Ю., Бабаджанян В. В., Курій О. В., Шейко Л. В. ДОБОВА ПЕРІОДИЧНІСТЬ ВЕГЕТАТИВНИХ ФУНКЦІЙ У ПЛАВЦІВ З УРАХУВАННЯМ ФАЗ БАГАТОДЕННИХ БІОРИТМІВ.....	17
5.	Бишевцев Н. Г., Сергієнко К. М., Гончарова Н. М., Гузак О. Ю. ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ ТА РЕАКЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ ПІД ВПЛИВОМ КРИЗОВИХ ЯВИЩ.....	21
6.	Вржесневський І. І., Захарчук І. Р., Вржесневська Г. І., Ракитіна Т. І. АНТИЧНА ТРАДИЦІЯ ФІЗИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ: ІМПУЛЬСИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТІВ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ.....	25
7.	Гакман А. В. МОТИВАЦІЙНІ ПЕРЕДУМОВИ АКТИВНОГО СІМЕЙНОГО ДОЗВІЛЛЯ ДЛЯ ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ.....	30
8.	Гуцул Н. З., Мадяр-Фазекаш Е. О., Ворончак М. Т., Кубай О. І., Пестерніков В. В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ТРЕНУВАЛЬНИХ ПРОГРАМ КРОССФІТУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ СПОРТИВНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ.....	35
9.	Дем'янчук О. Г., Єрко І. В., Ващук Л. М., Савчук С. І. ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	39
10.	Драч Т. Л. ФОЛЬК-МОДЕРН ТАНЕЦЬ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ХОРЕОГРАФІЧНИХ НАВИЧОК ДЛЯ ВИКОНАВЦІВ У ПОВІТРЯНІЙ АКРОБАТИЦІ ТА ПІЛОННОМУ СПОРТІ.....	42
11.	Лисейко К. В., Яців Я. М., Пітин М. П., Грецький О. В. ДИНАМІКА ЗАПЛАНОВАНОЇ КІЛЬКОСТІ СПОРТИВНИХ ЗАХОДІВ З ІГРОВИХ ВИДІВ СПОРТУ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ НА 2020-2022 РОКИ.....	45
12.	Мірошніченко В. М., Драчук С. П., Швець О. П., Павлик О. М. АДАПТАЦІЙНІ РЕАКЦІЇ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ У ЖІНОК РІЗНИХ СОМАТОТИПІВ ПІД ВПЛИВОМ ЗАНЯТЬ ОЗДОРОВЧИМ ПЛАВАННЯМ.....	50
13.	Мусієнко О. В., Шутка Г. І., Артюх В. М., Сопіла Ю. М., Голубєва О. Т., Мазур Т. Р. ВИЗНАЧЕННЯ ВПЛИВУ ВИСОКОІНТЕНСИВНИХ ІНТЕРВАЛЬНИХ ТРЕНУВАНЬ НА ТІЛОБУДОВУ ЖІНОК ЗРІЛОГО ВІКУ.....	55
14.	Окопний А. М., Ткач Ю. А., Вовк І. В., Черкасова А. К., Мельник О. О. РОЗВИТОК ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ БОРЦІВ ВІЛЬНОГО СТИЛЮ ЯКІ ВІДВІДУЮТЬ СЕКЦІЙНІ ЗАНЯТТЯ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.....	60
15.	Петрук А. П., Романчук С. В., Тичина І. В., Одеров А. М., Байдала В. Р., Пилипчук І. В. ДОСВІД НАУКОВОГО СУПРОВОДЖЕННЯ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ.....	64
16.	Романчук С. В., Федак С. С., Небожук О. Р., Лотоцький І. Р. КОНЦЕПЦІЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ВІЙСЬКОВИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СКОРОЧЕНИХ ТЕРМІНІВ ПІДГОТОВКИ.....	70
17.	Рубан Л., Місюра В. ЯКІСТЬ ЖИТТЯ, ВЕСТИБУЛЯРНА ДИСКООРДИНАЦІЯ ТА ПОРУШЕННЯ ПАТТЕРНУ ХОДЬБИ СПОРТСМЕНІВ-АМАТОРІВ З ВІДДАЛЕНИМИ НАСЛІДКАМИ ЧЕРЕПНО-МОЗКОВОЇ ТРАВМИ.....	75
18.	Рядова Л. О., Подмарьова І. А., Цигановська Н. В., Гончар В. В., Батулін Д. С. ВПЛИВ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ НА ФІЗИЧНИЙ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	79
19.	Сембрат С. В., Барабаш Г. І. СТРУКТУРА ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ ДО СИСТЕМАТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ.....	83
20.	Сірман О. В. ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ СКОЛІОЗІ І-ІІ СТУПЕНІ.....	86
21.	Слухенська Р. В., Литвинюк Н. Я., Бамбурак В. Б., Тодераш В. Д., Маланій В. І. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ» В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	90
22.	Турчик І., Окопний А., Мацола Н. ОРГАНІЗАЦІЯ, ЗМІСТОВЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОШКІЛЬНОГО (ІНТРАМУРАЛЬНОГО) СПОРТУ В США.....	93
23.	Турчинов А. В., Хацаюк О. В., Кулібаба С. О., Задорожний К. А., Богданов М. В., Волянський В. Г., КРИТЕРІЇ ТА РІВНІ СФОРМОВАНOSTІ ГОТОВНОСТІ ТРЕНЕРІВ З ОДНОБОРСТВ ДО ПОБУДОВИ ТАКТИЧНИХ СХЕМ ВЕДЕННЯ ДВОБОРСТВА ІЗ СУПРОТИВНИКОМ.....	98
24.	Хацаюк О. В., Гіренко С. П., Ванюк Д. В., Волянський В. Г., Задорожний К. А., Лазоренко С. С., Делямба М. М. ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ В СИСТЕМУ СФП МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ.....	104
25.	Цибанюк О. О. РОЛЬ ПЕДАГОГА У ВИРІШЕННІ ЗАВДАНЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ СУЧАСНИХ УЧНІВ РУМУНІЇ.....	109
26.	Шуба Л. В., Шуба В. В., Нагорна Л. М., Шуба В. О. ВИКОРИСТАННЯ РІЗНОВИДІВ РУХЛИВИХ ІГОР ДЛЯ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	113

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.8(153).01

Golubeva V.
Department of Health Technologies
teacher of the department of physical education
Uskova S.
Department of Health Technologies
senior teacher of the department of physical education
Prus N.
senior lecturer of the department of health improvement technologies
National Technical University of Ukraine,
"Kyiv Polytechnic Institute" named after Ihor Sikorskyi

PHYSICAL EDUCATION AS A MEANS OF FORMING A CULTURE OF HEALTH IN STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Health is an incomparable value, it is important in the life of every person, it is a key aspect of national security, it determines the possibilities of achieving individual and social well-being and well-being, prospects for sustainable development. In modern conditions, the importance of health is being significantly rethought, taking into account the understanding of it as an inalienable human right, from the point of view of existing threats and challenges, growing demands for the quality of health, technological and financial possibilities of its provision. The state of a person's health depends not only on biological factors, the environment and social environment, but also on whether a person's own health is valuable to him. It is this that determines the extent to which a person is ready to take care of him, to follow a healthy lifestyle, to a large extent, awareness of the factors that determine the state of health.

Key words: health, physical education, students, physical exercises.

Голубєва В. А., Ускова С. М., Прус Н. М. Фізичне виховання як засіб формування культури здоров'я у студентів закладів вищої освіти. Здоров'я є непересічною цінністю, має важливе значення в житті кожної людини, становить ключовий аспект національної безпеки, визначає можливості досягнення індивідуального і суспільного добробуту та благополуччя, перспективи стійкого розвитку. В сучасних умовах значущість здоров'я суттєво переосмислюється з урахуванням розуміння його як невід'ємного права людини, з точки зору існуючих загроз і викликів, зростаючих вимог до якості здоров'я, технологічних і фінансових можливостей його забезпечення. Стан здоров'я людини залежить не тільки від біологічних факторів, навколишнього та соціального середовища, а й від того, чи становить власне здоров'я людини для неї цінність. Саме це визначає, якою мірою людина готова піклуватися про нього, дотримуватися здорового способу життя, значною мірою, обізнаності щодо чинників, які визначають стан здоров'я.

Ключові слова: здоров'я, фізичне виховання, студенти, фізичні вправи.

Formulation of the problem. Today, the role of physical culture in the formation of the health culture of young people is underestimated. Most of it chronically does not satisfy its specific biological need for motor activity. Not only fashion is missing health and physical perfection, the cult of health, but also not developed socio-economic incentives capable of forming everyone's active attitude to their own and public health. Therefore, in the conditions of the formation of independent Ukraine before new requirements appeared for the system of physical culture, the call to provide a comprehensive solution to the problems of all-roundness of human development [1]. According to the Constitution of Ukraine, human life and health are the highest social values. And in the Law of Ukraine "About general secondary education" it is indicated that one of the tasks of general secondary education institutions is the education of the conscious attitude to one's health and the health of citizens as the highest social value, formation of hygienic skills and principles healthy lifestyle, preservation and strengthening of physical and mental health of students. The problem of forming a culture of health among schoolchildren in physical education classes is still relevant, therefore what exactly is the general structure of the value world of the young generation, the trends of its development and the level of interest in issues health is the basis of Ukraine's future.

Analysis of literary sources. Inefficiency and inadequacy in the organization of teaching physical education in the school gave scientists a reason to actively search for ways to improve children's health. The analysis of scientific literature indicates different approaches to solving this problem: rethinking the content of physical culture and health education (T.Yu. Krutsevich, V.M. Platonov; L.P. Sushchenko, B.M. Shiyani; O.L. Blahiy; M.G. Mykhaylova); improvement of physical culture and health work in institutions of general secondary education (O.Ts. Deminskyi, Yu.D. Zheleznyak, S.E. Ermakov, H.M. Maksymenko, V.I. Babych, etc.); increase in the level of somatic health as a result of the introduction control of the functional state of the body in the process of physical culture and health classes (S.G. Kikiashvili, T.V. Glazun;) and others. Quite a lot of scientific works are devoted to the problem of forming a culture of health among schoolchildren in physical education lessons works and studies (E.G. Novolodskaya, O.L. Treshchyova, M.G. Marynina, L.M. Allakaeva, N.K. Dzaparova, in which developed criteria and levels of formation of the health culture of schoolchildren in the process of studying in general secondary schools Analysis of foreign experience on this topic (Brooker E., Joppe M., Bodnar I., Richter Chr., Heidi Grant Haivorson, etc.), shows that the world community focuses on conducting work in the direction of increasing self-awareness and organization

of youth leisure, formation of motivation for a healthy lifestyle as a form of life activity, which is based on requirements of the daily biorhythm with their personal-specific embodiment of their social, psychological and physical capabilities and abilities [6]. However, despite the existing scientific studies of this problem, in the practice of physical education institutions of general secondary education, the question of forming a culture of health among schoolchildren remains insufficiently developed physical education lessons.

Presentation of the main research material. It is known that constant neuropsychological overstrain and chronic mental fatigue without physical relief cause severe functional disorders in the body, reduced work capacity, and bad mood. It has been proven that people who regularly do physical exercises have an 8.1% higher working capacity than those who do not [4]. During the life cycle of a person, the use of various forms of motor activity, autogenic training, water procedures, massage should become an integral element of a healthy lifestyle [5]. In order to extend the period of creative longevity, it is also necessary to abandon all bad habits [2].

In the State National Program "Education (Ukraine XXI)" one of the main strategic tasks is formation physical and mental health of students. After all, the health of schoolchildren is an integral indicator of the general well-being of society, as well as a subtle indicator of all social and environmental troubles []. Today in Ukraine, there is an extremely negative trend in the health indicators of modern youth. Apart from diseases of students of various nature (respiratory organs, visual organs, digestive organs, cardiovascular diseases, hypodynamia, etc.), the indicators of deterioration of the mental and spiritual health of schoolchildren have increased significantly. According to scientific studies, neuropsychological abnormalities are manifested in almost 90% of schoolchildren [2]. The reason for this is the absence the concept of health culture among modern youth, lack of fashion for a healthy lifestyle. One of the main tasks of a modern school is to create optimal conditions for children to understand the benefits of healthy food lifestyle, encouragement to acquire knowledge, abilities and skills of a healthy lifestyle; stimulation to independent and conscious choice of life position; rapid and effective dissemination of health knowledge. After all, it is the basis of life success for every person. The organization of the educational process, the effectiveness of which plays a significant role in the formation of the health culture of schoolchildren depends on compliance with a number of pedagogical conditions. The most important pedagogical condition for the formation of the health culture of students is the improvement of the content of education by including in it the system of valeological knowledge and skills. A formed formation system does not contribute to formation the health culture of schoolchildren, so the knowledge of adults about a healthy lifestyle did not become beliefs. Pupils are not engaged in the formation of their health, because it requires willful efforts, but mostly they are engaged prevention of health disorders and rehabilitation of the lost. Factors of a healthy lifestyle, according to many researchers, use only 10-15% of them, which is due to low personal activity, behavioral passivity.

Preservation and strengthening of health are directly dependent on the level of culture, which reflects the degree of awareness and the relationship of a person to himself. And this measure contains a system of knowledge about health, aimed at the lifestyle that one has moral beginnings [2]. "The health culture of a schoolchild is an integrated creation of a personality, which is manifested in its motivational, theoretical and practical preparation for the formation, preservation and strengthening of one's health in all its aspects (spiritual, physical, mental) and understanding health as a value" [4].

It is the lack of health culture in most schoolchildren that can be explained by their lack of desire to lead healthy lifestyle, take care of your own health. This fact is explained, first of all, by incompetence or unwillingness parents to instill in their children a love of physical education. Human physical activity should be considered one of the most important natural organizers of a healthy way of life, an effective means of educating a healthy spirit and, at the same time, intolerance to anti-cultural and anti-social phenomena, which is extremely important in "crisis" adolescence. You can't not emphasize that physical activity can be a universal factor in managing a person's lifestyle [3].

To solve the problem of forming a culture of health among schoolchildren, considerable attention should be paid to physical education lessons cultures By affecting the biological sphere of the human body, physical education at the same time contributes to the formation of personality, therefore, in its process, the tasks of mental, aesthetic, moral, labor education are solved; development issues worldview, ideological conviction, high internal and external culture. Among the numerous means of physical education, such exercises have a special place, which affect formation of positive emotions and aesthetic preferences and tastes. At the same time, the aesthetic side is a significant element that is used for the purpose of educating students in the culture of health, culture of movements, sense of beauty, understanding of beauty, etc [4].

In addition, physical culture is the only subject that can improve the physical condition of students, reduce it the risk of morbidity, functional disorders and deviations that are a consequence of progressive hypodynamia. It also appears not only a means of education and improvement of physical development, but also one of the main factors of recovery and strengthening health and, in addition, increases and improves general and mental performance.

Among many educational disciplines, physical culture is distinguished by a wide spectrum of influence on a person, which able to simultaneously shape not only the biological structure of a person, but also his psychological and moral value: stimulation of physical capacity is usually accompanied by health effects [2; 5]; using various physical exercises and procedures allow psychological relief of students [3]; systematic classes physical exercises strengthen health, increase neuropsychological resistance to emotional stress, support physical and mental capacity, contribute to increasing the success of those who study [4]. A special role in the formation of the health culture of schoolchildren belongs to the teacher. A physical education teacher has wide opportunities and conditions for educational influence on students.

They include a variety of forms of organizational health activities, high emotionality and attractiveness of classes, the child's natural need for movement, the appearance of the teacher himself - slenderness, tonedness; his great skill in performing movements, high-willed qualities in keeping healthy lifestyle, etc. Therefore, the analysis of the experience of educational and educational practice in the school shows that it remains quite acute and relevant the problem of a physically active, healthy personality of the student, the formation of his healthy lifestyle, overcoming bad habits, lack of motor activity, decreased

immunity, and in this connection, diseases among secondary school students.

The mentioned phenomena maintain a steady trend, which is determined by the contradiction between declarative and real attitude to physical culture, affects the state of health, physical development and training of students, their value orientations, attitude to one's own physical and mental well-being and, ultimately, to future life activities. Therefore, relevant there remains the problem of popularizing physical education lessons with the aim of forming a culture of health among schoolchildren.

Conclusions. The low level of health culture of schoolchildren causes negative consequences not only for the individual, but also of general social significance. Pupils' health is necessary for effective improvement and formation of personal culture the appearance of a new type of physical education teacher in general secondary education institutions - a researcher, a personified standard a healthy lifestyle, an ideologist of the formation of a culture of health for children and adolescents. And as a result, the content of physical education lessons of culture at the current stage will be oriented towards equipping students with knowledge, skills and abilities regarding the formation, preservation and strengthening of health in all its aspects (spiritual, mental and physical), formation of one's own culture health.

So, today there are many scientific works, both by domestic scientists and foreign authors, in which the essence and meaning of motor activity, its influence on the activity of systems and organs and its importance in the life of every person are defined, an analysis of the current state of physical education in the country is made and constructive measures are defined that improve the level of motor activity. However, the theoretical foundations of the modern system of physical education developed by the authors, the content of the program for optimizing the motor activity of student youth in institutions of higher education are based on traditional provisions that have become obsolete over the years, without the introduction of modern information technologies into the educational process, which does not solve the problem of forming the needs of students to physical education classes and improving the level of their motor activity.

Література

1. Анікеєв Д. М. Рухова активність у способі життя студентської молоді: автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02. Нац. університет фізичного виховання і спорту України. Київ. 2012. 19 с.
2. Блавт О. З. Інформативні показники рівня фізичного здоров'я та фізичної підготовленості студентів ВНЗ // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: зб. наук. пр. Харків. 2012. 14–18 с.
3. Захаріна Є. А. Розробка й обґрунтування експериментальної програми з фізичного виховання для студентів. // Теорія і методика фіз. виховання і спорту. К., 2007. 305 с.
4. Футорный С. М. Проблема дефицита двигательной активности студенческой молодежи // Физическое воспитание студентов. 2013. № 3.
5. Ядвіга Ю. П. Вплив рухової активності на психоемоційний стан студентів ВНЗУ економічних спеціальностей в сучасних умовах навчання // Педагогіка, психологія та медико-біол. проблеми фізичного виховання і спорту : зб. наук. праць / за ред. С. С. Єрмакова. Харків. 2009. № 12. 202–204 с.

Reference

1. Anikeev D. (2012) Motor activity in the way of life of student youth: author's ref. dis ... cand. Sciences in Phys. education and sports: 24.00.02. Nat. University of Physical Education and Sports of Ukraine. Kiev. 19 p.
2. Arefyev V.G. (2011) Osnovy teorii ta metodyky fizychnogo vyhovannya / V.G. Arefyev // Pidruchnyk. – Kamyanets-
3. Arefyev V.G. (2011) Osnovy teorii ta metodyky fizychnogo vyhovannya / V.G. Arefyev // Pidruchnyk. – Kamyanets-
4. Blavt O. (2012) Informative indicators of the level of physical health and physical fitness of university students // Pedagogy, psychology and medical and biological problems of physical education and sports: collection. Science. Kharkiv ave. 14–18 p.
5. Cherniy V. (2011) Historical Aspects of the Development of the Healthy Lifestyle Concept / V. Chernyi // Problems of Forming a Healthy Lifestyle for Young People: Proceedings of the Third All-Ukrainian Scientific and Practical Conference of Students, Undergraduate and Graduate Students: Under the title of General. ed. Sirenko R.R. - Lviv: LNU Publishing Center. I. Franko, 2011. - P. 57–63.
6. Dudina O.O. (2007) Sytuatsyny analiz stanu ohorony zdorovya ditey ta pidlitkiv v Ukrayini / O.O. Dudina // Visnyk sotsialnoyi gigiyeny ta organizatsii ohorony zdorovya Ukrayiny. – No 4. – S. 32-38.
7. Journal of Physical Education. A Review Reblication. - No 3. P. 101-105.
8. Melnik, Yu. (2003) B. Formation of the student health culture as an important component of the work of a practica psychologist / Yu. B. Melnyk // Practical psychology and social work. - No 2-3. - pp. 126-130.
9. Podilsky: PP Buynytsky O.A. – S. 368.
10. Potashniuk I. (2010) Fundamentals of formation of health culture of students of secondary schools / IV Potashniuk // Physical education, sports and health culture in modern society. - No 4. - P. 49-52.
11. Richter Chr. (2007) Concept of Physical Education in Europe : Movement, Sport and Helth / Chr. Richter // International